

נודה מאד לכל מי
שיכול לסייע בכיסוי
הוצאות ההדפסה.
להנצחות
לע"ג וכיו"ב.
נא לפנות למייל
mdh036194741
@gmail.com

דברי השירה

ויזכר משה באזני כל קהל ישראל את דברי השירה הזאת עד תמס (וזכרים לא)

מתורת מורינו רבי יהודה אריה הלוי דינר שליט"א

רב ביהכ"נ 'דברי שירי' ואזור מרכז ב"ב

נערך ע"י א.ח.ב. • ניתן לקבל הגליון במייל mdh036194741@gmail.com

פרשת לך לך

לעשות מצוות כי ה' ציווה ולא בגלל השכר

כתוב בתחילת הפרשה (י"ב - ד') "וילך אברם כאשר דבר אליו ה'".

שואל האור החיים הקדוש, כל הכתוב מיותר שהרי אומר בסמוך בסדר הודעת ההליכה (שם ה') "ויקח אברם וגו' ויצאו ללכת...".

וכתב לתרץ, ירצה להיות שאמר לו ה' הבטחות תועליות הרבה כשילך לו מארצו וכו' אם כן הגם שילך יסבור הרואה כי אין להחזיק לו טובה על זה שאפילו קל שבקלים כשיראה כל התועליות ימהר ליסע לזה הודיע הכתוב צדקותו של אברהם כי מה שהלך לא לצד הבטחות האמורות אלא לעשות דבר ה'. ודקדק לומר **כאשר דבר ולא כאשר אמר** כמו שהתחיל בתחילת הפרשה ויאמר ה' לאמת כדברינו. והוא, יש לך לדעת כי כל מקום שיאמר הכתוב דיבור יגיד על דבר קשה והאמירה היא רכה וכאן הזכיר בתחילת הפרשה "ויאמר ה'" לצד שכל הדבר הוא להנאת אברהם ובמעשה אברהם אמר **כאשר דבר** פירוש שעשה הדבר לצד גזירת מלך עליו ולא לתועלת הנמשך לו.

כל זה ללמדנו שכל דבר מצוה שאנחנו עושים עלינו לעשותו בלי שום חשבונות על קבלת שכר או הבטחה שכתובה בתורה, אלא לעשות את המעשה מצוה אך ורק לשם שמים, לעשות את מה שהקב"ה מצווה אותנו.

כתוב במדרש רבה (בראשית רבה פרשה ל"ט סימן ט'), אמר רבי לוי שתי פעמים כתיב לך לך [אחד כאן ואחד בעקידה] ואין אנו יודעים אי זו חביבה אם השנייה אם הראשונה, ממה דכתיב אל ארץ המוריה הוי השנייה חביבה מן הראשונה.

ויש לשאול, וכי לא מובן איזה ניסיון היה יותר קשה לאברהם??

יש ליישב לפי מה שהבאנו לעיל, שצריך לקיים את רצון השם בלי לחשוב על ההבטחות שהקב"ה נותן לו וזה הניסיון שהיה לאברהם אבינו. שאמנם העקידה יותר קשה אבל היתה קל יותר לכוון רק לשם שמים, ולכן יש צד שהניסיון של "לך לך מארצך" הוא קשה יותר מבחינה זו, לחשוב רק לשם שמים.

עלינו ללמוד מכל זה שיש לעשות את המצוות עם כוונה שאנחנו עושים את רצון השם ושנאנחנו עובדי השם.

לוותר על השגים רוחניים למען הזולת

"וה' אמר אל אברם אחרי הפרד לוט מעמו שא נא עניך וראה מן המקום אשר אתה שם צפנה ונגבה וקדמה וימה" (י"ג - ד').

כותב רש"י, כל זמן שהרשע עמו היה הדבור פורש ממנו.

יוצא שאברהם אבינו ידע שהקב"ה לא מדבר איתו בגלל שהיה בקרבת לוט ובכל זאת חשב לעצמו שאולי הוא יכול לקרב אותו, כל הזמן שהיה עם לוט חשב שאפשר להסתדר עם לוט ולקרב אותו, והיה מוכן לוותר על הדיבור עם הקב"ה אך ורק כדי לקרב את לוט.

ועלינו ללמוד מזה שהאבות היו מוכנים לוותר מעצמם עבור אחרים, הגם שהם מפסידים.

כעין זה מצאנו שרחל אמנו וויתרה לאחותה לאה להיות אשת יעקב, אמא של השבטים, ובהתחלה היה צד לחשוב שיעקב יתחתן רק עם לאה ושרחל תתחתן עם עשיו, ובכל זאת וויתרה לאחותה כדי לא לביישה.

לחשוב ולדאוג לאחרים בכל המצבים

"והרגו אתי ואתך יחיו" (י"ב - י"ב).

ויש לשאול, הרי עיקר הטעם שאברהם רצה להגיד לשרה שמא יהרגו אותו, אז מה הענין שהוסיף להגיד "ואתך יחיו"?

תירץ הנצי"ב, שעצם זה שישאירו את שרה חיה לאחר שיהרגו את אברהם אבינו זה בעיה גדולה בשבילה, כי כך פרעה יוכל להתחתן עם שרה, ובה אברהם אבינו רצה לרמז לשרה שעדיף שהיא תמות ביחד אתו מלהישאר חיה ולחיות עם פרעה, וההסבר בפסוק הוא שכשאברהם אבינו אמר "והרגו אתי" דאגתו העיקרית היתה על זה שישאירו אותה חיה. ואפשר לדייק זאת ממה שכתוב בהמשך (שם י"ג) "למען ייטב לי בעבורך וחיתה נפשי בגללך".

ורואים שוב שאברהם אבינו לא חשב על עצמו כלל, הוא רק חשב ודאג על שרה.

מספרים שהציעו לבחור מסוים לנסוע לצרפת כדי לחזק ישיבה, הבחור הגיע לשאול את מרן הגראמ"מ שך זצ"ל, וראש הישיבה ענה לו שהוא לא יודע ושיברר את הענין. לאחר כמה ימים, כשראש הישיבה ישב שבעה על הרבנית ע"ה הבחור הגיע לנחם, מיד ראש הישיבה אמר לו "ביררתי וזה בסדר". הבחור שאל בתמיה "מתי ראש הישיבה הספיק לברר, הרי ראש הישיבה היה עסוק בלויה של הרבנית?". ראש הישיבה סיפר לו שלאחר זמן מועט הוא כבר רצה לברר אצל יהודי אחד ולא הצליח להשיג אותו, ולבסוף מצא אותו בשעת הלוייה של הרבנית, כשהיה צריך להמתין לטהרה בבית החיים, היהודי עבר לידו וכך שאל אותו וקיבל את המידע שהיה צריך כדי להחליט עבורו.

זה היה דמותו של ראש הישיבה שגם כשהיה טרוד בלויה של הרבנית, בכל זאת חשב לעזור לאחרים.

להרגיש עושר בזה שאנחנו עבדי ה'

"ותענה שרי ותברח מפניה" (ט"ז - ו').

כתב הרמב"ן, חטאה אמנו בענוי הזה, וגם אברהם בהניחו לעשות כן, ושמע ה' אל עניה ונתן לה בן שהיא פרא אדם לענות זרע אברהם ושרה בכל מיני הענוי.

ויש לשאול, היכן מבואר בפסוק שהיא עשתה בזה עבירה? ובשאר הראשונים לא מבואר שזה היה עבירה, וא"כ למה באמת שרה עינה אותה? שמעתי בשם המשגיח דישיבת לומז'ה זצ"ל שההסבר כתוב בפסוק לפני זה (שם ה') "ותרא כי הרתה ואקל בעיניה", זאת אומרת ששרה הרגישה שהגר לא התחשבה בה בכבוד הראוי לה, ופרקה מעליה את העול ששרה היא האדון שלה, בדרך כלל כל עבד ושפחה יודעים שעליהם לעשות את רצון האדון שלהם, אבל ברגע שהם מורידים מעליהם את העול הזה שהם עבדים אז כל דבר שהאדון יבקש הם יקימו עם הרגשה של עינוי, ובעצם שרה לא שינתה שום דבר בהתנהגותה, וזה הגר שפירקה מעצמה את העול שהיה עליה. נמצא שאין כאן שום חיסרון מצד שרה אמנו.

ומזה עלינו ללמוד שישנם אנשים שחושבים שלקיים את התורה ומצוות זה עינוי, וההסבר לזה הוא שאותם אנשים מזלזלים בזה שהם עבדי השם, וממילא הם מרגישים שזה עינוי וכך מרגישים שקשה וכבד לקיים את התורה. ולכן אם אדם מרגיש שקשה לו או שכבד לו לקיים את התורה עליו לבדוק מהשורש אולי הוא לא מרגיש שיש כאן אדון, אולי הוא לא מרגיש שהקב"ה הוא האדון חס ושלום, והוא לא מרגיש שהוא עבד. ומי שמרגיש שהוא עבד ה' הוא מרגיש שזה זכות עבורו לעשות את רצון ה'.

ויש להתעורר ולהתחזק שהקב"ה הוא אדון ושנאנחנו עבדיו, וכדאי לכוון טוב בעת אמירת 'מודה אני', "מודה אני לפניך מלך חי וקיים", אם יש מלך יש עבד, ואנו ממשיכים ומודים לו "שהחזרת בי נשמתי בחמלה", בשביל מה הקב"ה החזיר לי את הנשמה? כדי לאכול והתענג בעולם הזה?? אלא "רבה אמונתך"!

סיפר ידידי רבי צבי יהודה אדלשטיין שליט"א בן מרן הגאון הצדיק רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל שפעם נכנס עם בחורי ישיבה ליהודי צדיק בירושלים וביקש ממנו לחזק את הבחורים, הצדיק אמר לבחורים "אספר לכם איך אני מניח תפילין כל יום, אני מניח את התפילין על השולחן ושואל לעצמי 'מי אני ומה אני', אני ראוי להניח תפילין? אבל הקב"ה צוה אותי לעשות זאת, זאת אומרת שיש לי צווי אישי מרבוננו של עולם להניח תפילין, אני רוקד מזה כמה שנים שקבלתי מצוה מהקב"ה להניח תפילין". בן אדם שעושה כך מכניס לעצמו שזה זכות להיות עבד ה'.

מספרים שפעם מרן החפץ חיים זצ"ל הלך עם חתנו לאיזה מקום, כשהגיעו ליעד החתן שילם לבעל העגלה, החפץ חיים שאל לחתנו "מה עשית עכשיו?". ענה לו "שילמתי לבעל העגלה". אמר לו החפץ חיים "לא, זה לא פעולה יבשה של תשלום לבעל העגלה, אלא קיימת בזה מצוה 'ביומו תיתן שכרו', ולא עברת על איסור 'בל תלין'".

לחשוב בכל דבר שעושים שיש כאן רצון ה'

ידוע שמרן החפץ חיים זצ"ל היה אומר שיש כוח לאדם להפוך בוץ לזהב, וזהב לבוץ. כך זה בקיום המצוות, אם בן אדם מקיים מצוה בלי כוונה הוא הופך את הזהב לפשוט, אבל אם עשה דבר פשוט לשם מצוה הוא הפך את הפשוט לזהב כי הוא הראה להקב"ה שהוא עבד ה'.

כשמרן שר התורה הגר"ח קניבסקי שליט"א ישב שבעה על מרן הסטייפלר זצ"ל, הרופאים שטיפלו בקהילות יעקב זצ"ל הגיעו לנחם. אמר להם מרן שר התורה, יש לי הכרת הטוב אליכם, ולכן אמר להם שמרן החפץ חיים פעם נכנס לבית מרקחת ואמר למוכר שבכל תרופה שאתה מוכר יש לך אפשרות לחשוב שאתה מקיים מצות חסד, כל זה במקום לחשוב שאתה מרוויח עוד כמה פרוטות, ועם הזמן אותו מוכר תרופות התחזק ביראת שמים, כך גם אתם הרופאים, כל הזמן יש לכם ניתוחים ומטפלים בחולים, יש לכם אפשרות לכוון שעוסקים במצות פיקוח נפש או להחיות אנשים ולהרוויח הרבה מצוות, וכך באפשרותכם להפוך את כל פעולה שאתם עושים לדבר מצוה.

לא להיות מושפע מהלצים

"וימל את בשר ערלתם בעצם היום הזה" (ז' - כ"ג).

כותב רש"י, בו ביום שנצטווה... לא נתיירא לא מן הגוים ולא מן הלצנים.

זה יסוד גדול בכל עבודת השם, שבן אדם יעשה בלי לחשוב מה השני יגיד, בן אדם שחי כך זה אחרת לגמרי.

כתוב בגמ' בכתובות (דף ח' ע"א), שמח תשמח רעים האהובים, כשמחך יצריך בגן עדן מקדם, ברוך אתה ה' משמח חתן וכלה.

כותב רש"י (ד"ה משמח חתן וכלה), תפילה היא שמתפללים ומברכין שיהו שמחים בהצלחה כל ימיהם לפיכך אין לחתום בה משמח חתן עם הכלה דמשמע איש באשתו, אלא ברוך ה' משמח את שניהם לעולם בסיפוק מזונות וכל טוב, ובאחרונה שבח שמשבח להקב"ה שברא חתונת דיבוק איש באשה על ידי שמחה וחדוה לפיכך, יש לחתום משמח חתן עם הכלה שהוא לשון שמחת איש באשה.

שואלים, מה מוסיפים "כשמחך יצריך בגן עדן מקדם", הרי הענין כאן הוא שיהיה שמח?

שמעתי בשם המגיד רבי יעקב גלינסקי זצ"ל להסביר שזה עצה טובה כדי לקבל חיים טובים איך תמיד האדם יהיה שמח ויהיה לו הצלחה, כשהבית שלך שמח כמו אדם הראשון בגן עדן, שם לא היה שום נפש חיה, שם לא היה על מי להסתכל ולא מי שישתכל עליהם, הכל היה לבד, וכך היה אפשר לבנות את עצמם בלי לשים לב מה אחרים אומרים ומה יש להם, וזה מה שאנחנו אומרים לחתן ולכלה שאם הם רוצים חיים מאושרים עליהם לחשוב שהם לבד בעולם, לא לעשות מה שכולם עושים, וכך יכולים לבנות את עצמם ולהיות שמחים כמו אדם הראשון בגן עדן.

יש נוהגים שאחר שבירכו להתעטף בציצית והתעטפו כמנהג הישמעאלים, אומרים פסוקים כמו "ה' צבאות עמנו...", "מה יקר חסדך...", ואחר כך מורידים את הטלית על גופם. וישנם אנשים שמכסים את עיניהם בשעה שאומרים פסוקים אלו.

שמעתי ביאור למנהג זה בשם רבי אלימלך בידרמן שליט"א, שבאותו זמן שאינם רואים כלום אז יכולים בקלות להרגיש את החסד שהקב"ה עושה איתם, אבל כשמסתכלים על אחרים ועסוקים בכבוד עצמו קשה להרגיש את קירבת ה'.

היסוד מכל זה שכל אחד לא יסתכל מה אחרים עושים וכך כל אחד יעשה מה שמוטל עליו ויצליח במקום שהוא נמצא ובמה שיעשה.

חיזוק בתקופה זו

כל המצב שאנחנו עוברים כעת הוא כדי לעורר אותנו, שנתחזק באמונת השם.

בני הבה"ח אלעזר מנחם מן נ"ו חיפש בנ"ך רמז לסיבת גזרת מגפת הקורונה, ומצא שכתוב בירמיהו (ט"ז - כ"א) "הזאת אודיעם את ידי ואת גבורתי", וזה אותה גימטריה של 'סיבת גזרת מגפת הקורונה' [דהיינו 1997], והמפרשים מבארים שם שמדובר לפני ביאת משיח צדקנו.

ה' יעזור שנזכה ולידושים עירך ברחמים תשוב ובה אתה בקרוב בימינו בנין עולם במהרה בימינו ברחמים גדולים, אמן.

עם הזאת השעון, עלינו להיזהר מחילול שבת ולקבל שבת עשר דקות מוקדם

קרה לצערנו שנה שעברה רבע שעה אחרי הצפוף, עדיין היה אנשים שנסעו ברכבים, והיו כאלו שהגיעו לכניסה לעיר כמה דקות אחרי השקיעה, כל זה כי אנשים אלו לא התכוונו מראש.

עקב תזוזת השעון צריכים להזהיר לכולם שצריך כבר מעכשיו לתכנן ולדעת ששבת נכנסת שעה יותר מוקדם.

כתוב שהזכות של שמירת שבת זה מה שמגן עלינו, וזה מביא להרבה ישועות.

וידוע שמרן ראש הישיבה הגראי"ל שטיינמן זצוק"ל היה מעורר שנים רבות להקדים בעשר דקות את הדלקת נרות.

בעז"ה נקדים את השבת והזכות של שבת יעמוד לנו. ובזה שאנחנו מקבלים את השבת מוקדם, אנחנו מבקשים מהקב"ה שבזכות שאנחנו מתחזקים ומקבלים את השבת מוקדם כנגד זה הקב"ה ירחם עלינו ויעזור לנו. והרחמן הוא ינחילנו ליום שכולו שבת.

לעילוי נשמת

הרבנית רבקה בת רבי אליעזר כהנמן ע"ה
נלב"ע כ"ה אלול תש"פ
ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת החזון איש

מרן רבינו אברהם ישעיהו בן רבי שמריהו יוסף קרליץ זצוקלל"ה
נלב"ע ט"ו מרחשון תש"ד
ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת

הנערה רחל ע"ה בת יבדלחט"א הגאון רבי יהודה אריה הלוי דיבר שליט"א
נלב"ע כ"ה מרחשון תש"פ
ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת

מרן ראש הישיבה רשכבה"ג רבינו אלעזר מנחם מן שך זצוקלל"ה
נלב"ע ט"ו מרחשון תשס"ב
ת.נ.צ.ב.ה.